

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ
(V чакырылыш)**

**жиденче утырыш
КАРАРЫ**

19 февраль 2026 ел

№ 29

Теләче ав.

Теләче муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында нигезләмәне раслау хакында

Теләче районы прокуратурасының 2026 елның 20 гыйнварындагы 02-01-06-2026/Прдп56-26-20920037 номерлы күрсәтмәсен карап, Россия Федерациясенең Торак кодексы, 2025 елның 20 мартындагы № 33-ФЗ номерлы «Гавами хакимиятнең бердәм системасында жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль закон, 2020 елның 31 июлендәге № 248-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтүе) һәм муниципаль контроль турында» Федераль закон нигезендә, Теләче муниципаль район Советы **карап итте:**

1. Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында нигезләмәне кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Теләче муниципаль районының рәсми сайтында (<https://tulachi.tatarstan.ru/>) һәм Татарстан Республикасының рәсми хокукий мәгълүмат порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) бастырырга.

Теләче муниципаль
районы Башлыгы

А.Г. Фатхуллин

РАСЛАНДЫ

Теләче муниципаль район
Советының «19» февралж 2026
ел № 29 номерлы карары белән

Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контроле турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Нигезләмә Теләче муниципаль районы территориясендә муниципаль торак контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып юридик затларның, индивидуаль эшмәкәрләрнең һәм гражданның (алга таба – контрольдә тотылучы затларның) торак законнары, энергияне саклап тоту һәм энергетика нәтижәләгән күтәрү, Россия Федерациясендә газ белән тәэмин итү законнары нигезендә муниципаль торак фондына карата билгеләнгән мәжбүри таләпләрне (алга таба – мәжбүри таләпләр) үтәве тора, атап әйткәндә:

1) түбәндәгеләргә карата таләпләр:

торак фондын куллану һәм саклау;

торак биналарга, аларны куллану һәм карап тоту;

күпфатирлы йортларда биналарның милекчеләренә гомуми милкен куллану һәм карап тоту;

күпфатирлы йортта торак бинаны торак булмаган бинага һәм торак булмаган бинаны торак бинага күчәрү тәртибе;

күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп кору тәртибе;

капиталь ремонт фондларын формалаштыру;

күпфатирлы йортларда гомуми мөлкәтне тоту һәм ремонтлау эшләрен башкаручы күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затлар, индивидуаль эшкүарлар төзү һәм аларның эшчәнлегә;

күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтү;

торак-коммуналь хужалыгының дәүләт мәгълүмат системасында (алга таба - система)ресурслар белән тәэмин итүче оешмалар, күпфатирлы йортлар белән идарә итү эшчәнлеген башкаручы затлар тарафыннан мәгълүмат урнаштыру тәртибе;

күпфатирлы йортларда инвалидлар өчен биналар алу мөмкинлеген тәэмин итү;

социаль файдаланудагы наемга алынган йортларда торак урыннары бирү;

йорт эчендәге һәм (яисә) фатир эчендәге газ жиһазларын куркынычсыз рәвештә файдалануга һәм техник хезмәт күрсәтүгә карата таләпләр, шулай ук күпфатирлы йорттагы гомуми мөлкәткә караган вентиляция һәм төтен каналларын карап тотуга карата таләпләр;

2) энергетика нәтижәләгән һәм күпфатирлы йортлар биналарының һәм торак йортларның кулланылучы энергетика ресурсларын исәпкә алу жайланмалары белән тәэмин ителеше таләпләре;

3) кагыйдәләр:

хезмәт күрсәтүләр күрсәткән һәм идарә итү, тоту һәм ремонт эшләре башкарылган очракта, торак урынны карап тоткан өчен түләүнең күләмен тиешле сыйфаттагы күпфатирлы йортта һәм (яисә) билгеләнгән дәвамлылыктан артып киткән өзеклекләр белән үзгәртү;

күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту;

торак бинаны карап тоту өчен түләү күләмен үзгәртү;

күп фатирлы йортларда һәм торак йортларда милекчеләргә һәм файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне туктату, туктатып тору һәм

чикләү.

Шулай ук контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карарларның үтәлеше муниципаль контроль предметы булып тора.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

эшчәнлегә, контрольдә тотылучы затларның гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлгә тиеш, шул исәптән эшчәнлеккә гамәлгә ашыручы (гамәл кылмаучы) контрольдә тотучы затларга карата белдерелә;

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренә эшчәнлегә нәтижәләре;

контрольдә затлар ия булган һәм (яисә) файдалана торган һәм мәжбүри таләпләр куелган биналар, төзелешләр, корылмалар, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләрен дә кертеп, предметлар һәм башка объектлар.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләренә булдыру шарт:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - Федераль закон) контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба - Контроль органы) тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсеше бүлегенә (алга таба – Контроль органы бүлегә) йөкләнә.

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлегенә житекләү Теләче муниципаль районы Башлыгы тарафыннан башкарыла.

1.7. Контроль орган исемнен муниципаль контрольне түбәндәге вазыйфалар затлар башкарырга хокуклы:

1) контроль органы житекчесе (житекче урынбасары);

2) әлеге Нигезләмә, вазыйфалар регламент яисә вазыйфалар инструкция нигезендә вазыйфалар вазыйфаларына муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләргә гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткөрү (алга таба – инспектор) кергән контроль органның вазыйфалар заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле Контроль органының вазыйфалар затлары исемлегә әлеге Нигезләмәнең 1 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

Контроль чаралар уздыру турында карар кабул итүгә вәкаләтле контроль органның вазыйфалар затлары булып Контроль органы житекчесе, житекче урынбасары (алга таба - контроль органның вәкаләтле вазыйфалар затлары) тора.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары:

1.8.1. Инспектор түбәндәгеләргә бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләргә бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләргә үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга, күрсәтмәгә мәжбүри башкару турындагы таләп белән судка мөрәжғәгать итү турында тәкъдимнәр

өзерлэгәнчегә кадәр, контроль орган карарларын үтәүне тәэмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

3) контроль чаралар үткәргә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткәргә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәргә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылырга;

4) контроль чаралар уздырганда гыйбадәт кылуларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күрсәтү, аларны үткәрүгә комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке кагыйдәләрен бозмаска;

5) контрольдә торучы затларның, аларның вәкилләренең, әгәр контрольдә торучы зат өчен үз-үзен көйләүче оешмада мәжбүри әгъзалык каралган булса, үз-үзен көйләүче оешма вәкилләренең, Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең яисә аның жәмәгәт вәкилләренең, Татарстан Республикасында эшмәкәрләр хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең контроль чаралар уздырганда (контроль органнарның контрольдә торучы затлар белән хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаралардан тыш) һәм федераль законда һәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралган очракларда консультация бирүне гамәлгә ашыруына каршылык күрсәтмәскә.

6) контрольдә тотучы затларга, контроль чаралар уздырганда катнашучы аларның вәкилләренә, муниципаль контроль предметына кагылышлы мәгълүматны һәм документларны, шул исәптән, әгәр мондый килештерү Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чара уздыруны килештерү турында белешмәләрне бирергә;

7) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары һәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтижәләре белән таныштыру;

8) контрольдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чара предметына караган мәгълүмат һәм (яисә) документлар белән таныштырырга;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозуларның авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциал куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контрольдә тотылучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткәрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;

12) контрольдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.8.2. Контроль чараларны үз вәкаләтләре чикләрендә һәм уздырыла торган контроль гамәлләр күләмендә уздырганда, инспектор түбәндәгеләргә хокуклы:

1) федераль законнарда башкасы каралмаган булса, хезмәт таныклыгын күрсәткәч һәм контроль орган карары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә житештерү объектларына керергә (карарга);

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар белән, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә дәүләт, хезмәт, коммерция яисә закон белән саклана торган башка серне үз эченә алган документлар белән танышырга;

3) контрольдә тотыла торган затлардан, шул исәптән контроль оешмалары житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән, контроль чаралар уздырганда ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язма аңлатмалар бирүне, шулай ук күчәрмәләр, фото- һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

4) контрольдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән предметка һәм контроль чара күләменә караган өлешендә техник документация, белешмәләрнең электрон базасы, танышырга;

5) контрольдә тотылучы зат тарафыннан контроль чаралар үткәргәндә соралган документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контрольдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткөрү, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараларга комачаулау фактлары буенча актлар төзү;

6) контрольлек итүче затларга мәжбүри таләпләрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызлыкны тәмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контрольлек итүче затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торгызу турында карарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә.

1.9. Контроль органы судка түбәндәге гаризалар белән мөрәжәгать итәргә хокуклы:

1) Россия Федерациясә Торак кодексы таләпләрен бозып, күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең гомуми җыелышы йә торак милекчеләре ширкәте, торак-төзелеш яки башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативы әгъзаларының гомуми җыелышы тарафыннан кабул ителгән карарны гамәлдә түгел дип тану турында;

2) торак милекчеләре ширкәтен, торак, торак-төзелеш яисә башка махсуслаштырылган кулланучылар кооперативын билгеләнгән срокта мондый ширкәт уставының яисә мондый кооператив уставына кертелгән мондый ширкәт яисә мондый кооператив уставының Россия Федерациясә Торак кодексы таләпләренә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмә үтәлмәгән очракта йә мондый ширкәтне яисә мондый кооперативны төзү тәртибен бозу ачыкланган очракта, әгәр әлеге хокук бозулар читләштерелмәгән характерда булса;

3) күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару шартнамәсен яисә күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм (яки) ремонтлау буенча эшләрне башкару буенча хезмәт күрсәтү шартнамәсен, идарәче оешманы сайлап алу турында, күпфатирлы йорт белән идарә итү шартнамәсен раслау турында, күпфатирлы йортта гомуми милекне карап тоту һәм ремонтлау буенча хезмәтләр күрсәтү һәм (яки) эшләр башкару турында РФ Торак кодексы таләпләрен бозуны бетерү турында күрсәтмәне билгеләнгән вакытка үтәлмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында; килешү шартларын раслау турында;

4) мәжбүри таләпләрне бозган очракта, күпфатирлы йортта урыннар милекчеләренең, яллаучыларның һәм торак урыннардан башка файдаланучыларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен аларның мөрәжәгатьләре буенча яисә чикләнмәгән затлар даирәсенә хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен яклау;

5) социаль файдаланудагы торак фондының торак урыны наем шартнамәсен билгеләнгән срокта әлеге шартнамәнең Россия Федерациясә Торак Кодексы белән билгеләнгән мәжбүри таләпләргә туры килмәвен бетерү турында күрсәтмә үтәлмәгән очракта, гамәлдә түгел дип тану турында.

6) күрсәтмәне үтәргә мәжбүр итү турында.

1.10. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга бәйлә мөнәсәбәтләргә Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.11. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарган гамәлләр һәм кабул ителә торган карарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм карарлар турында мәғлүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтү һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләргә башкару өчен файдаланыла торган мәғлүмат системаларының мәғлүмат-технологик хезмәттәшлеген тәмин итә торган инфраструктура аша контрольдә тотучы затларга җиткерү юлы белән хәл ителә., шул исәптән «дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәғлүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2. Зыян (зарар) китерү куркынычы категориясе

Муниципаль торак контроле профилактик чараларны һәм контроль чараларны сайлап алуны, аларның эчтәлеген (шул исәптән тикшерелә торган мәҗбүри таләпләрнең күләме), интенсивлыгын һәм нәтиҗәләрен билгели торган зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган даими нигездә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләргә мониторинг (җыю, эшкәртү, анализ һәм исәпкә алу) үткәрелә.

8. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) китерүнең түбәндәге куркыныч категорияләренә берсенә (алга таба – куркыныч категориясенә) кертеләргә мөмкин:

- югары куркыныч;
- урта куркыныч;
- чамалы куркыныч;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә кертү критерийлары элек Нигезләмәнең 2 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын куркынычның бер категориясенә кертү өл сәен аның характеристикаларын расланган куркыныч критерийлары белән чагыштыру нигезендә Контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәҗбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторы булып контроль объектының параметрларына туры килү яисә килмәве тора, алар үзләре мәҗбүри таләпләргә бозу дип саналмый, ләкин закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы булуын югары дәрәҗәдә раслый.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәҗбүри таләпләргә бозу куркынычы индикаторлары исемлегә элек Нигезләмәнең 3 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

2.6. Тикшерү объекты билгеле бер куркынычлык категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркынычлык категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль органы объектын куркынычлыкның башка категориясе критерийларына туры килүе турында яисә куркынычлык критерийлары үзгәрү турында белешмәләр кәргән көннән соң биш эш көне эчендә контроль объектының куркынычлык категориясен үзгәртү турында карар кабул итә.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чара төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контроль орган түбәндәге профилактик чаралар төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомумиләштерү;
- 3) кисәтү игълан итү;
- 4) консультация бирү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү һәм хокук куллану практикасын гомумиләштерү мәсьәләләре буенча контрольдә торучы һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

3.1.1. Контроль орган контрольдә торучы һәм башка кызыксынучы затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча мәгълүмат житкерүне Федераль законның 46 статьясындагы 3 өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны үзенә «Интернет» челтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакуләм мәгълүмат чараларында, контрольдә торучы затларның дәүләт мәгълүмат системаларында шәхси кабинетлары аша (алар булганда) һәм башка формаларда урнаштыру юлы белән гамәлгә ашыра.

3.1.2. Муниципаль контрольне оештыру һәм үткәрү буенча хокук куллану практикасын гомумиләштерү ел саен башкарыла.

Контроль орган хокуктан файдалану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре буенча Контроль органының хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре белән доклад әзерләүне тәмин итә (алга таба – доклад).

Контроль орган доклад проекты буенча гавами фикер алышуны тәмин итә.

Доклад Контроль орган житәкчесе тарафыннан раслана һәм рәсми сайтта ел саен, хокуктан файдалану практикасын гомумиләштерү елыннан соң килүче елның 30 гыйнварыннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.2. Мәжбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында кисәтү

3.2.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүне (алга таба - кисәтү) игълан итә, әгәр мәжбүри таләпләрне бозуның әзерләнә торган очраклары яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр булса һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергән йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы тудырган, һәм мәжбүри таләпләрне үтәүне тәмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә төзелә.

3.2.3. Контрольдәге зат кисәтү алынган көннән алып ун эш көне эчендә контроль органга кисәтүгә карата ризасызлык белдерергә хокуклы.

3.2.4. Ризасызлыкта түбәндәгеләр булырга тиеш:

- 1) ризасызлык жибәрелә торган Контроль орган атамасы;
- 2) юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңгысы – шәхси эшмәкәр яки гражданин булганда), шулай ук элементә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контрольлек итүче затка җавап жибәрелергә тиешле почта адресы (соңгысы- булган очракта);
- 3) кисәтү датасы һәм номеры;
- 4) контрольдә тотылучы зат игълан ителгән кисәтү белән килешмәвә дәлилләре;

- 5) контрольдә тотыла торган зат кисәтү алу датасын;
- 6) шәхси имза һәм дата.

3.2.5. Кирәк була калса, контрольдә тотылучы зат тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен каршы алырга куша.

3.2.6. Контроль органы кисәтүгә карата ризасызлыкны аны алган көннән алып унбиш эш көне эчендә карый.

3.2.7. Ризасызлыкны карау нәтижеләре буенча контроль орган түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтүне юкка чыгару формасындагы ~~каршылыкны~~ канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, ризасызлыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль орган кисәтүгә карата каршылык белдерелгән көннән соң, биш эш көннән дә соңга калмыйча, каршылык белдерүне карау нәтижеләре турында контрольдә тотылучы затка хәбәр итә.

3.2.9. Шул ук нигезләр буенча каршылык белдерүне кабат җибәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль органы мәҗбүри таләпләрне бозуның ярамаганлыгы турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чаралар һәм контроль чаралар уздыру өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.3. Консультация бирү

3.3.1. Контрольдә торучы затларны һәм аларның вәкилләрен консультацияләү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чаралар үткөрү тәртибе;
- 2) контроль чаралар үткөрү вакыты;
- 3) контроль чаралар нәтижеләре буенча карарлар кабул итү тәртибе;
- 4) тикшерү органы карарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольдәге затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элементә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта контрольдә тотылучы затларның һәм аларның контроль органының вәкаләтле вазыйфаи заты тарафыннан имзаланган бертиплы мөрәҗәгатьләр (10нан артык мөрәҗәгать) буенча язма аңлатма урнаштыру юлы белән.

3.3.3. Мөрәҗәгать итүчене шәхси кабул итү барышында инспекторлар тарафыннан шәхси консультация бирү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль орган контрольдә тотыла торган затларга һәм аларның вәкилләренә язма рәвештә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдәге затларга һәм аларның вәкилләренә түбәндәге сораулар буенча язмача консультация бирелә:

- 1) Контроль орган карарларына шикаять бирү тәртибе;
- 2) _____.

3.3.6. Контрольдә тотылучы зат «Россия Федерациясе гражданның мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында гариза җибәргә хокукы.

3.3.7. Контроль органы үткәрелгән консультацияләрне исәпкә алуны тәэмин итә.

3.4. Профилактик визит

3.4.1. Профилактик визит контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча профилактик әңгәмә формасында инспектор тарафыннан йә видео-конференция-элементә куллану юлы белән уздырыла.

Профилактика визитының дәвамлылығы эш көне дәвамында ике сәгатътән артмый.

3.4.2. Инспектор түбәндәгеләргә карата мәжбүри профилактик визит уздыра:

1) күпфатирлы йортлар белән идарә итү өлкәсендә эшчәнлекне гамәлгә ашыруга керешүче контрольлек итүче затлар мондый эшчәнлек башланганнан бирле бер елдан да соңга калмыйча (эшчәнлек башлану турында мәгълүматлар булганда);

2) югары хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектлары контроль объектын күрсәтелгән категориягә кертү турында карар кабул ителгән көннән алып бер елдан да соңга калмыйча.

3.4.3. Профилактик визитлар контрольдә тотылучы затлар белән килештереп уздырыла.

3.4.4. Контроль органы контрольдә тотылучы затка профилактик визит үткөрү турында, аны үткөрү датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча, хәбәр җибәрә.

Контроль астындагы зат кисәтү визитын (мәжбүри профилактик визитны да кертә) уздырудан баш тартырга хокукы, бу хакта контроль орган аны үткөрү датасына кадәр өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итте

3.4.5. Профилактик визит нәтижеләре буенча инспектор профилактик визит үткөрү турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.4.6. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алып бара.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралары. Гомуми мәсьәләләр

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткөрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, документар тикшерү, күчмә тикшерү - контрольдә тотыла торган затлар белән хезмәттәшлек иткәндә;

мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контрольлек итүче затлар белән бәйләнешсез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлек түбәндәгеләрдән тора:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

документлар, башка материаллар соратып алу;

контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспектор булу (гомуми файдаланудагы житештерү объектларында инспектор булу очракларынан тыш).

Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контроль органның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү турында яисә мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килүен яисә контроль объектының мондый параметрлардан тайпылуын ачыклау турында белешмәләре булу;

2) контроль чаралар уздыру планына кертелгән контроль чараларны уздыру срокларын билгеләү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенң конкрет контрольдә тотылучы затларга карата контроль чаралар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәжәгатьләр буенча законнарның үтәлешен күзәтү, кеше һәм граждандар хокукларын һәм ирекларын үтәү кысаларында контроль чара уздыру турында прокурор таләбе;

5) Федераль законның 95 статьясы 1 өлешендә ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында контроль орган карарын үтәү срогы тәмамлану.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биремнәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биремнәрне дә кертәп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.1.4. Контрольдә затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган планлы һәм планнан тыш контроль чаралар, инспектор һәм контроль чараларын үткәргә җәлеп ителгән затлар тарафыннан түбәндәге контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;

сораштыру;

язма аңлатма алу;

документларны соратып алу;

экспертиза.

4.1.5. Контрольдә тотылучы зат белән хезмәттәшлекне, шулай ук документар тикшерүне күздә тоткан контроль чараны үткәргә өчен, Контроль органның вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карары кабул ителә, анда Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган мәгълүматлар күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне үткәргә, күчмә тикшерүгә карата әлеге Нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган контроль чараны уздыру турында карар кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәргә турындагы карарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булса, Контроль орган контроль чаралар үткәргә җәлеп итә, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән экспертлар, эксперт оешмалары һәм контроль чаралар үткәргә җәлеп ителә торган экспертлар, эксперт оешмалары.

4.1.7. Контроль зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, инспектор Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик формалары турында» 2021 елның 31 мартындагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чараны уздыру нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, актта нәкъ менә нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге нигезендә билгеләнгән мәжбүри таләп бозылганлыгы күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамланганчыга кадәр, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Контроль чарасын уздырганда тугырылган тикшерү кәгазьләре актка кушылырга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе билгеләнмәгән булса, мондый чараны уздыру тәмамланган көнне контроль чараны уздыру урынында башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серләрне тәшкит иткән контроль чара нәтижеләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (күзәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижеләр белән килешмәгән очракта, контрольдә торучы зат шикаятьне өлегә Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә җибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижеләре буенча Контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контроль орган контрольдә тотыла торган зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәҗбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) контрольдә тотыла торган затка, аларны бетерүнең тиешле срокларын күрсәтеп, мәҗбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба - күрсәтмә), әмма алты айдан артык булмаган (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контроль астындагы затка документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча һәм (яисә) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүне булдырмау чараларын, шулай ук федераль законда контроль рәвешә каралган башка чараларны үткөрү турында күрсәтмә бирергә;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны төзүгә туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны, биналарны, төзелешләрне, корылмаларны, төзелмәләрне, бүлмәләрне, җиһазларны, транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (файдалануны) тыю таләбе белән судка мөрәҗғәгать итүгә кадәр, кичекмәстән кабул итәргә, әгәр контроль чара үткәрелгәндә гражданның, контроль объектына ия булган һәм (яисә) алардан файдаланучы оешмаларның эшчәнлегә, алар җитештерә торган биналарны, корылмаларны, корылмаларны, корылмаларны, җиһазларны, транспорт чараларын һәм алар тарафыннан сатыла торган товарларны, башкарыла торган эшләрне, хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә (зарар) китерү куркынычы яки мондый зыянны (зарар) китерәчәге ачыкланса, гражданнар, оешмалар, оешмалар игътибарына теләсә нинди мөмкин булган ысул белән җиткерү турында;

3) контроль чарасы барышында җинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәғлүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән җаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәғлүматны дәүләт органына җибәрергә.;

4) ачыкланган мәҗбүри таләпләр үтәлмәүне бетерү, мәҗбүри таләпләр үтәлмәүне кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерерү ихтималын булдырмый калуны контрольдә тотуны гамәлгә ашыру чараларын күрергә, күрсәтмә билгеләнгән вакытта үтәлмәгән очракта, күрсәтмәне мәҗбүри үтәүне таләп итеп судка мөрәҗғәгать итүне дә кертәп, күрсәтмәне үтәүне тәэмин итү чараларын күрергә (әгәр мондый чара законнарда каралган булса);

5) мәҗбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздыру буенча тәкъдимнәр бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәҗбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр кушып, контроль органга хәбәр итә.

4.2.3. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән карарны контрольдә торучы зат тарафыннан үтәү срогы узганнан соң йә контроль астындагы зат күрсәтелгән карар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне тапшырганчы йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү кысаларында мәғлүмат алынган очракта, күрсәтелгән документлар һәм мәғлүматлар нигезендә карар үтәлешен бәяли.

4.2.4. Күрсәтмәне контрольдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контрольлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

4.2.5. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контроль астындагы зат тарафыннан тәкъдим ителмәгән яисә алар нигезендә йә мәжбүри таләпләрнең (иминлек мониторингының) үтәлешен күзәтү кысаларында алынган мәғлүмат нигезендә алынган булса, карар үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин түгел, Контроль орган әлеге карарның үтәлешен инспекция визитын яисә документар тикшерүне уздыру юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән карарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рәхсәт ителә.

4.2.6. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.6 пунктында каралган контроль чараны үткәргү нәтижәләре буенча Контроль орган тарафыннан карарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә башкарылмавы ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каралган карарны, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтеп, янә контрольдә торучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта Контроль орган, аның үтәлешен тәэмин итү буенча күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжғәгать итүгә кадәр (әгәр мондый чара законнарда каралган булса) чаралар күрә.

4.3. Планлы контроль чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралары чираттагы календарь елына Контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы тикшерү чаралары планы (алга таба – еллык чаралар планы) нигезендә үткәрелә.

Билгеле бер хәвеф-хәтәр категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру чорлылыгы зыян (зарар) китерү куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган түбәндәге планлы контроль чаралар төрләрен үткәрергә мөмкин:

- инспекция визиты;
- документар тикшерү;
- күчмә тикшерү.

Югары хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

Урта хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата документар тикшерү үткәрелә.

Уртача хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата инспекция визиты уздырыла.

4.3.4. Контроль объектларына карата планлы контроль чаралар түбәндәге периодиклык белән үткәрелә:

- югары куркыныч категориясә өчен - 2 елга бер тапкыр;
- урта куркыныч категориясә өчен - 3 елга бер тапкыр;
- чамалы куркыныч категориясә өчен-5 елга бер тапкыр;

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чаралары үткәрелми.

4.3.5. Гражданның файдалана торган торак урыннарга карата муниципаль торак контролен гамәлгә ашырганда планлы контроль чаралар үткәрелми.

4.4. Планнан тыш контроль чаралары

4.4.1. Планнан тыш контроль чаралар документар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турындагы карар мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чаралар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү чараларыннан тыш, Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенң 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.4.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документар тикшерү

4.5.1. Документар тикшерү – Контроль органның урнашу урынында үткәрелә торган контроль чара, аның предметы – контрольдә торучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган, контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен һәм карарларын үтәү белән бәйле документлар.

4.5.2. Контроль органы карамагындагы документлардагы белешмәләрнең дөреслеге нигезле шик тудырса яки әлеге белешмәләр контрольдә торучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә, Контроль органы контрольдә тотылуы зат адресына документлар тикшерү барышында карау өчен кирәкле башка документларны тапшыру кирәклегенә турында таләп җибәрә.

Әлеге таләпне алган көннән алып ун эш көне эчендә контрольдә тотылуы зат Контроль органына таләптә күрсәтелгән документларны җибәрергә тиеш.

4.5.3. Документар тикшерү үткәрү срогы ун эш көненнән артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокта түбәндәгеләр кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшерү барышында карау өчен кирәкле документларны тапшырырга;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын җибәргәннән соң чор:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

тапшырылган документлардагы белешмәләрнең, контроль органдагы документлардагы һәм (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләрнең туры килмәве турында һәм таләпләр күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органга тапшыру вакытына кадәр язма рәвештә язарга тиеш.

4.5.4 Документар тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

1) документларны таләп итү;

2) язма аңлатма алу;

3) экспертиза.

4.5.5. Контроль чара үткәрү барышында инспектор контрольлек итүче затка мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренең, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, банкларның, шулай ук мәгълүматны йөртүчеләрнең мәжбүри таләпләрен

үтәүне бәяләү өчен кирәкле һәм (яки) әһәмияткә ия булган таләпләрне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы.

Контрольләнгән торган зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлгән торган документларны Контроль органына жибәрә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, тикшерелгән торган зат тиешле документларны тапшырырга мөмкин булган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткөрү өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокукы бирелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотылуы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соралырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирәкле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирәкле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор контрольдә затларның, аларның вәкилләренен, шаһитларның сүзләреннән язма аңлатмаларны үз кулы белән төзәргә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булса текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләрен дөрөс язганлыгын билгеләп үтәләр һәм документны, аның төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, имзалыйлар.

4.5.7. Экспертиза Контроль органы йөкләмәсе буенча эксперт яки эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча да, шулай ук эксперт яки эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да башкарылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төрөнә бәйле һәм һәр конкрет очракта Контроль органы һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре эксперт бәяләмәсе белән Контроль орган тарафыннан расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

4.5.8. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.9. Акт контроль орган тарафыннан контрольдә торучы затка, Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә, документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

4.5.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килештермичә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылуы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлеметтә ярдәмдә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта уздырыла:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контрольдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләренен тулылыгы һәм дөрөслеге белән танышырга;

2) контрольдә тотылуы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки) кулланылуы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенен, гамәлләренен (гамәл кылмавының) һәм контроль чараларының башка төре кысаларында каралган

кирәкле контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш урынга чыгып тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп, 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеш нигезендә аны уздыру очрактарыннан тыш, үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Контроль орган контрольдәге затка күчмә тикшерү үткәрү турында, аны үткәрү турындагы карарның күчermәсен жиберү юлы белән, күчмә тикшерү башланганчы егерме дүрт сәгатътән дә соңга калмыйча, хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контрольдәге затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәрү турындагы карарның күчermәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерү үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

Күчмә тикшерү барышында бер кече эшмәкәрлек субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең гомуми срогы кече предприятие өчен илле сәгатътән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатътән артмый.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеген:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документларны таләп итү;
- 4) язма аңлатмалар алу;
- 5) экспертиза.

4.6.8. Карау инспектор тарафыннан контрольдә торучы зат һәм (яки) аның вәкиле катнашында, видеоязма кулланып башкарыла.

Карау нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Сораштыру дигәндә, контрольдә тотылучы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булган телдән мәгълүматны, контрольдә тотылучы заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүмат булган башка затлардан алу буенча контроль эш аңлашыла.

Сораштыру нәтижәләре сораштырулар беркетмәсендә теркәлә, ул сораштырыла торган зат тарафыннан бирелгән белешмәләрнең дәрәсләген раслый торган, шулай ук контроль чара актында алынган белешмәләр контроль чара өчен зур әһәмияткә ия булган очракта теркәлә.

4.6.10. Тикшерү, сорашып белешү, мәжбүри таләпләр бозылган очракта, инспектор, мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәп, фотосъемканы, аудио- һәм видеоязманы, дәлилләрен теркәүнең башка ысулларын кулланарга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очрактарының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү һәм видеоязма алып бару дөүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольдә тотылучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү әлегә Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6 һәм 4.5.7 пунктларына туры китереп башкарыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланганнан соң, инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлемент аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлегә пунктындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәрү контрольдә тотыла торган затның урнашкан (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урынын буенча булмавына бәйле

рәвештә йә контроль астындагы зат эшчәнлегенең фактик булмавына бәйле рәвештә йә күчмә тикшерүне үткөрү мөмкин булмаган башка гамәлләр (гамәл кылмауларга) бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор, сәбәпләрен күрсәтеп, күчмә тикшерүне уздыруның мөмкин булмасы турында акт төзи һәм контроль астындагы затка Федераль законның 21 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру мөмкинлегенә булмау турында хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылырга хокуклы.

4.6.14. Индивидуаль эшкуар, контрольдә тотылучы затлар булган граждан контроль органга түбәндәге очракларда контроль чаралар уздырганда булу мөмкинлегенә булмау турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

- 1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;
- 2) суд, хокук саклау органнары, хәрби комиссариат чакыруы (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча бару зарурлыгы;
- 3) Россия Федерациясә Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кәргәндә контроль чаралар үткөрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәкле вакытка күчәрелә.

4.7. Инспекция визиты

Инспекция визиты контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләр) яки контроль объектының урнашу (эшчәнлек алып бару) урыны буенча үткәрелә.

Инспекция визиты контрольлек итүче затка һәм житештерү объекты миләкчесенә алдан хәбәр итмичә үткәрелә.

Контроль затлар яки аларның вәкилләре инспекторның биналарга, корылмаларга, төзелмәләргә каршылыксыз керүен тәмин итәргә тиеш.

Инспекция визитын үткөрү вакыты бер урында яки бер житештерү объектында (территориядә) бер эш көненнән дә артмаса тиеш.

4.7.2. Инспекция визиты барышында рәхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлегенә:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язмача аңлатмалар алу;
- г) контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкилләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контроль объектының булу (эшчәнлек алып бару) урынында зарури таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны теркәү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлементә аша үткәрергә рәхсәт ителә.

4.7.3. Планнан тыш инспекция визиты, аны уздыруның Федераль законның 57-статьясындагы 1 өлешенә 3-5 пунктлары һәм 66-статьясындагы 12 өлешенә нигезендә каралган очраклардан тыш, бары тик прокуратура органнары белән килештереп үткәрелергә мөмкин.

4.7.9. Әлеге Нигезләмәнең 4.7.2-пунктында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнең 4.5.5, 4.5.6, 4.6.8-4.6.10-пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.8. Мәжбүри таләпләрне үтәүне күзәтү (иминлек мониторингы)

4.8.1. Контроль орган, мәжбүри таләпләрне (куркынычсызлыкны мониторинглауны) үтәүне күзәткәндә, контроль органда булган контроль объектлары турында белешмәләрне, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында керә торган белешмәләрне, җыюны, анализлауны үткәрә, мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольдә торучы затлар тарафыннан күрсәтелә, шулай ук "Интернет" челтәрендәге мәгълүматлар, башка һәркем файдалана алырлык белешмәләр, шулай ук автоматик режимда фото- һәм кинога төшерү, видеоязма функцияләре булган хокук бозуларны теркәүнең техник чараларыннан файдаланып алынган күрсәткечләрне.

4.8.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү (иминлек мониторингы) барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү яисә зыян китерү куркынычы барлыкка килү фактлары ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу, мәжбүри таләпләрне бозуга әзерләнү яисә мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре турында мәгълүмат ачыкланса, Контроль органы тарафыннан түбәндәге карарлар кабул ителергә мөмкин:

1) 248-ФЗ номерлы Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш тикшерү (күзәтчелек) чарасын үткөрү турында карар;

2) кисәтү игълан итү турында карар;

3) Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенң 1 пунктында каралган тәртиптә ачыкланган хокук бозуларны бетерү турында күрсәтмә бирү турында карар, мондый мөмкинлекне федераль законда контроль рәвеше турында, Россия Федерациясе субъектының контроль рәвеше турындагы законында күрсәтелгән очракта;

4) Федераль законның 90 статьясындагы 3 өлеше нигезендә контроль рәвеше турында федераль законда, Россия Федерациясе субъектының контроль рәвеше турындагы законында беркетелгән карар, мондый мөмкинлекне федераль законда контроль рәвеше турында, Россия Федерациясе субъекты законында контроль рәвеше турында.

4.9. Күчмә тикшерү

4.9.1. Күчмә тикшерү контрольдә тотылучы затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.9.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкилләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контрольдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рәхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында һәркем өчен ачык булган (чикләнмәгән затлар даирәсенә керү өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.9.3. Күчмә тикшерү контрольдә торучы затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектны (бер-берсенә турыдан-туры якин урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне үткөрү срогы, әгәр федераль законда контроль рәвеше турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.9.4. Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган карарлар кабул ителә алмый.

5. Судка кадәр шикаять бирү

5.1. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында, аларның фикеренчә, хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контрольдә тотыла торган затлар контроль орган житекчесе урынбасары һәм

инспекторларның (алга таба – вазифаи затлар) түбөндөгө карарларына судка кадәр шикаять бирү хокукына ия:

- 1) контроль чаралар үткөрү турында карарлар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чаралар актлары, күрсөтмөлөр;
- 3) контроль чаралар кысаларында вазыйфаи затларның гамәллөрө (гамәл кылмау).

5.2. Шикаять, Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлөшөндө каралган очрактан тыш, дөүлөт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контрольдә торучы зат тарафыннан Контроль органга электрон рәвештә тапшырыла.

Шикаятьне гражданин биргәндә, ул гади электрон имза яки көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш. Шикаятьне оешма биргәндә, ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятькә куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контрольдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.3. Контроль орган карарына, аның вазыйфаи затларының гамәллөрөнө (гамәл кылмавына) карата шикаять контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контрольдә тотылуы зат үз хокукларын бозу турында белгән яки белергә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контрольлек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алынганнан соң ун эш көнө эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү срогын житди сәбәп аркасында уздырган очракта, шикаять биргән контрольдә торучы затның үтенечнамәсе буенча әлеге срок Контроль орган тарафыннан торгызылырга мөмкин.

5.6. Шикаять биргән контрольдә тотыла торган зат, шикаять буенча карар кабул ителгәнчә, аны кире ала ала. Бу очракта шул ук нигезләр буенча шикаятьне кабат жибөрү рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятьтә Контроль органының дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып тору турындагы үтенеч булырга мөмкин.

5.8. Контроль орган житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан шикаятьне теркәгән көннән соң ике эш көнөннән дө соңга калмыйча карар кабул ителә:

- 1) контроль органның шикаять бирелә торган карарын үтәүне туктатып тору турында;
- 2) контроль органның дөгъвалана торган карарын үтәүне туктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карар турында мөгълүмат шикаять биргән контрольлек итүче затка, карар кабул ителгәннән соң бер эш көнө эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятьтә түбөндөгеләр булырга тиеш:

- 1) карар һәм (яисә) гамәле (гамәл кылмавы) шикаять белдерелә торган контроль орган исеме, вазыйфаи затының исеме, фамилиясе, атасының исеме (булган очракта);

- 2) гражданның фамилиясен, исемен, атасының исемен (булган очракта), яшәү урыны (эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны) турында белешмәләрне, йө күзәтүче зат булган оешманың исеме, әлеге оешманың урнашкан урыны турында белешмәләр, йө ышанычнамә һәм фамилия реквизитлары, исеме, атасының исеме (булган очракта) шикаять биргән затның исеме, атасының исеме (булган очракта), шикаятьне карау вакытына үзара эшчәнлекне башкаруның теләгән ысулы һәм аның буенча карар алуның теләгән ысулы;

- 3) контроль органның һәм (яисә) аның вазыйфаи затының дөгъвалана торган карары турында белешмәләр, алар шикаять биргән контрольдә торучы затның хокукларын бозуга китергән яисә китерергә мөмкин;

4) Контроль органның карары һәм (яисә) вазыйфаи затының гамәле (гамәл кылмавы) белән килешмәүнең нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә торучы зат үз дәлилләрен раслаучы документлар (булган очракта) яки аларның күчермәләрен тәкъдим итә ала;

5) шикаять биргән контрольдә торучы затның таләпләре;

6) контроль (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында контроль чараның исәпкә алу номеры, әгәр Россия Федерациясә Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, аңа карата шикаять бирелә.

5.10. Шикаятьтә Контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә карата цензурасыз яисә хурлый торган сүзләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне бирү контрольдә тотылучы затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан "Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы" федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә аңа тиешле хокукны биргән очракта гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Контроль органы шикаятьне караудан баш тарту турында карарны шикаять алынган көннән алып биш эш көне эчендә түбәндәге очракларда кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 5.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары тәмамланганнан соң бирелгән һәм шикаять бирүгә жибәрелгән срокны торгызу турында үтенечнамәне үз эченә алмый;

2) шикаять бирүгә жибәрелгән вакытны торгызу турындагы үтенечнамәне канәгатьләндерүдән баш тарту;

3) аны биргән контрольдә торучы заттан шикаять буенча карар кабул ителгәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килү;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карары булу;

5) элек контроль органга шул ук контрольдә тотыла торган заттан шул ук нигезләрдә башка шикаять бирелү;

6) шикаятьтә Контроль органы вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә цензурасыз яисә мыскыллы аңлатмалар, куркынычлар бар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәҗәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча шикаятьне караудан баш тартылган һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелми;

8) шикаять тиешле булмаган органга бирелгән;

9) Россия Федерациясә законнарында контроль орган карарларына шикаять белдерү буенча суд тәртибе генә каралган.

5.13. Әлеге Нигезләмәнең 5.12 пунктының 3-8 бүлекләрендә күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятьне караудан баш тарту судка кадәр шикаять бирү нәтиҗәсә булып тормый һәм контроль орган карарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата суд тарафыннан шикаять белдерү өчен нигез була алмый.

Шикаятьне караганда, контроль орган Россия Федерациясә Хөкүмәте раслаган контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасын алып бару кагыйдәләре нигезендә контроль (күзәтчелек) эшчәнлегенә шикаять бирүнең мәгълүмат системасын куллана.

5.15. Шикаять контроль орган житәкчесә (житәкче урынбасары) тарафыннан теркәлгән көннән алып 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок түбәндәге гадәттән тыш очракларда егерме эш көненә озайтылырга мөмкин:

1) шикаятьтә күрсәтелгән фактлар буенча дөгъвалана торган вазыйфаи затның гамәл кылуы(гамәл кылмавы) хезмәт тикшерүе үткөрү;

2) гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата дөгъвалана торган вазыйфаи затның килмәүгә нигезле сәбәбе (авыру, отпуск, командировка) булу.

5.17. Контроль органы шикаять биргән контрольдә тотылучы заттан шикаять мәсьәләсенә караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар соратырга

хокуклы. Контрольдә тотылучы зат әлеге мәғлүмат һәм документларны сорау җибәрелгәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятне карау срогы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәғлүмат һәм документлар тапшыру турындагы соратуны вәкаләтле орган тарафыннан алынган мизгелгә кадәр, ләкин сорату җибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәғлүмат һәм документлар алынмау шикаятьне караудан баш тарту өчен нигез булып тормый.

5.18. Шикаять биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, җирле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәғлүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятне биргән зат шикаять буенча йомгаклау карары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән карарның законлылыгын һәм (яисә) башкарылган гамәлләрнең (гамәл кылмауның) нигезлелеген раслау бурычы Контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятьне карау нәтижәләре буенча Контроль орган җитәкчесе (житәкче урынбасары) түбәндәге карарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятьне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) Контроль орган карарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) Контроль орган карарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа карар кабул итә;

4) ~~Контроль—органы~~ вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таний һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда, билгеле бер гамәлләр башкару турында карар чыгара.

5.21. Кабул ителгән карар, нигезләмәсен, аны үтәү вакытын һәм тәртибен үз эченә алган контроль органы карары кабул ителгән көннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча, тикшерелүче затның дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр бердәм порталындагы һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр төбәк порталындагы шәхси кабинетына урнаштырыла.

6. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның муниципаль контроль өчен максатчан әһәмияте

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмияте, индикатив күрсәткечләре әлеге Нигезләмәнең 4 номерлы кушымтасы белән билгеләнгән.

Теләче муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә 1
номерлы кушымта

**Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле Теләче
муниципаль районы Башкарма комитетының вазыйфаи затлары исемлегә**

1. Теләче муниципаль районы Башкарма комитеты Житәкчесенәң инфраструктура үсешә буенча урынбасары.
2. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсешә бүлегә башлығы.
3. Теләче муниципаль районы Башкарма комитетының инфраструктура үсешә бүлегә баш белгече.

**Контроль объектларын муниципаль контрольне гамәлгә ашыру
кысаларында куркынычлык категорияләренә кертү критерийлары**

1. Контроль объектларын куркынычның билгеле бер категориясенә кертү куркыныч күрсәткече дәрәжәсенә бәйле рәвештә гамәлгә ашырыла:

куркыныч күрсәткече 6 дан артык булганда, контроль объекты югары куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 4 тән 6 га кадәр булганда - уртача куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 2 дән 3 кө кадәр булганда - чамалы куркыныч категориясенә керә;

куркыныч күрсәткече 0 дән 1 гә кадәр булганда - түбән куркыныч категориясенә керә.

2. Куркыныч күрсәткече түбәндәге формула буенча исәпләнә:

$$K = 2 \times V_1 + V_2 + 2 \times V_3, \text{ монда:}$$

K - куркыныч күрсәткече;

V_1 - тикшерү объектын хәвеф-хәтәр категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елга кадәрге ике календарь ел өчен законлы көченә кертгән кешеләр саны (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә эшчәнлек кертү турында карар), контроль органы тарафыннан төзелгән административ хокук бозуны кылган өчен административ җәза билгеләү турында карар, административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 19.4.1 статьясында каралган административ хокук бозган өчен административ җәза билгеләү турында карар кабул ителә;

V_2 - контроль органы тарафыннан төзелгән Административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча төзелгән Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе кодексының 7.21-7.23 статьяларында, 9.16 статьясындагы 4 һәм 5 өлешләрендә, 19.7 статьясында каралган административ хокук бозулар өчен контроль объектын риск категориясенә кертү, административ җәза билгеләү турында Карар кабул ителә торган ике календарь ел эчендә үз көченә кертгән сан.

V_3 - контроль орган төзегән административ хокук бозулар турында беркетмәләр буенча чыгарылган Россия Федерациясе кодексының 19.5 статьясындагы 1 өлешендә каралган административ хокук бозган өчен контроль астындагы затка (аның вазыйфаи затларына) административ җәза билгеләү турында законлы көченә кертгән карарлар саны, эшчәнлекләрен куркыныч категориясенә кертү турында карар кабул ителә торган елдан алдагы ике календарь ел өчен.

**Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль чаралар үткөрү
өчен нигез буларак кулланыла торган мәжбүри таләпләрне бозу
куркынычы индикаторлары**

1.Гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешманың, күпфатирлы йортта биналардан файдаланучы гражданның Контроль органына мөрәҗәгатә, дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан контрольдә тотыла торган зат эшчәнлегендә түбәндәге мәжбүри таләпләрдән бер генә тайпылыш булса да булуы турында мәгълүмат керү:

а) торак урынны торак булмаган бинага һәм күпфатирлы йортта торак булмаган бинага күчерү тәртибен;

б) күпфатирлы йортта биналарны яңадан планлаштыру һәм (яки) үзгәртеп коруны гамәлгә ашыру тәртибенә;

в) күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урыннар милекчеләренә һәм алардан файдаланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүгә таләпләр;

г) күпфатирлы йортлардагы урыннардан инвалидларның файдалана алуын тәмин итүгә таләпләр;

д) күпфатирлы йортлар белән идарә итүне гамәлгә ашыручы юридик затларның авария-диспетчерлык хезмәтен гамәлгә ашыру өлешендә эшчәнлеге турында;

е)йорт эчендәге һәм фатир эчендәге газ җиһазларын кулланганда һәм карап тотканда куркынычсызлыкны тәмин итүгә.

Өлеге индикаторның булуы закон тарафыннан саклана торган кыйммәتلәргә турыдан-туры зыян (зарар) китерүне күрсәтә һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасы үткөрү өчен нигез булып тора.

2. Россия Федерациясә Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында массакүләм мәгълүмат чараларыннан гражданның яисә күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган оешманың, күпфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданның, дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан мәгълүматның, массакүләм мәгълүмат чараларыннан өлеге типтагы индикаторларның 1 пунктында күрсәтелгән мөрәҗәгатьләрдән һәм «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә планнан тыш контроль (күзәтчелек) чарасын үткөрү өчен нигез булган мөрәҗәгатьләрдән тыш, әгәр өлеге мөрәҗәгатьне контрольдә тотучы затка тиешле таләпләр күргә бер ел дәвамында мондый мәжбүри таләпләр бозылу турында игълан ителгән булса, гражданның яисә оешмаларның контроль органына мөрәҗәгать итү.

3.Күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган гражданның, күпфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган гражданның, дәүләт хакимияте органнарыннан, җирле үзидарә органнарыннан, массакүләм мәгълүмат чараларыннан Россия Федерациясә Торак кодексының 20 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне бозу фактлары турында мәгълүмат алган гражданның һәм (яисә) календарь елына кадәр чор белән чагыштырганда вакыт берәмлегенә өчен (ай, алты ай, унике ай) мөрәҗәгатьләр санының ике мәртәбә һәм аннан да күбрәк үсеше.

4. Өч ай дәвамында торак-коммуналь хужалыкның дәүләт мәгълүмат

системасында контрольдө торучы зат тарафыннан урнаштырылган мәгълүмат һәм массакуләм мәгълүмат чараларыннан кулфатирлы йорттагы урыннар милекчеләре булган гражданнан, кулфатирлы йорттагы гражданнан, кулфатирлы йорттагы урыннан файдаланучы гражданнан алынган белешмәләрнең (мәгълүматның) туры килмәве турында биштән кулбрәк фактлар булуын ачыклау.

Теләче муниципаль районы
территориясендә муниципаль торак
контроле турында Нигезләмәгә 4
номерлы кушымта

**Контроль төрөнәң күрсәтелгән төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр үрнәк
характерда¹**

Күрсәткеч номеры	Күрсәткеч атамасы	Исәпләү формасы	Комментарийлар (күрсәткеч интерпретациясе)	Күрсәткечнөң базаның атамасы	Күрсәткечнең халыкара чагыштыру	Күрсәткечләрнең максатчан атамасы			Күрсәткечләр күрсәткечләр билгеләү өчен мәгълүматлар чыганаclar	Стратегик планлаштыру документлары турында белешмәләр, үз эченә алган күрсәткеч (булганда)
						узган ел	агымдагы ел	киләсе ел		
	ТӨП КҮРСӘТКЕЧЛӘР									
1	Законда саклана торган кыйммәтләргә зыянны (зарарны) минимальләштерү дәрәжәсен чагылдыра торган күрсәткечләр, зыян (зарар) китерү куркынычын бетерү дәрәжәсе									
1.1.	Күпфатирлы йортлардагы һәм торак йортлардагы урыннар милекчеләренә һәм кулланучыларына коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә	Сп*100/ЖРП	Сп - күпфатирлы йортларда һәм торак йортларда урын милекчеләренә һәм кулланучыларга коммуналь хезмәтләр күрсәтүне гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан мәжбүри						Контроль органының статистик мәгълүматлары: күрсәтмәләр журналы, тикшерүләр реестры	

¹ Контроль төрөнәң күрсәтелгән төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр үрнәк характерда

	ашыручы оешмаларның һәм оешмаларның мәжбүри таләпләрен бозулары нәтижәсендә гражданның, оешмаларга һәм дәүләткә китерелгән матди зыян тулаем региональ продукт процентларында		таләпләрне бозулары нәтижәсендә гражданның, оешма һәм дәүләткә законсыз исәпләнгән түләү суммасы, млн. сум; ВРП -расланган тулаем төбәк продукты, млн. сум; Исәпкә күрсәткечнечен 1 йөздән дә кем булмаган күрсәткече (өтердән соң ике билге) алына, күрсәткечләр төгәллөгә 1 йөзеннән кимрәк нульгә тигезләнә.						статистик мәгълүматлар	
1.2.	Гражданның тормышына, сәламәтлегенә зыян килерүгә китергән мәжбүри таләпләрне бозу очракларының ачыкланган гомуми саныннан өлеше	Кспв* 100% / Ксн	Кспв-гражданның тормышына, сәламәтлегенә зыян китергән, суд карарлары белән расланган мәжбүри таләпләрне бозу очраклары саны; Ксн - тикшерү нәтижеләре буенча ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу очракларының гомуми саны						Контроль органның статистик мәгълүматлары; «Гадел хөкем» РФ ДАС мәгълүматлары.	
	ИНДИКАТИВ КҮРСӘТКЕЧЛӘР									

2	Контроль эшчәнлекне мониторинглау, аның анализы, аны гамәлгә ашырганда барлыкка килә торган проблемаларны ачыклау өчен кулланыла торган күрсәткечләр һәм алар барлыкка килү куркынычын (зыянны) бетерү дәрәжәсе һәм хезмәт, матди һәм финанс ресурслары күләме арасындагы нисбәтне характерлый торган сәбәпләрне ачыклау, шулай ук контрольдә тотыла торган затлар эшчәнлегенә тыкшыну дәрәжәсен билгеләү өчен кулланыла торган күрсәткечләр									
	2.1. Контрольдә торучы зат белән үзара бәйләнештә контроль чаралар									
2.1.1.	Билгеләнгән срокларда муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру кысаларында үткәрелгән контроль чараларның гомуми санына карата үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль муниципаль торак контроле	Пву* 100% / Пок	Пву-билгеләнгән срокларда үткәрелгән муниципаль торак контроле кысаларында контроль чаралар саны Пок - муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чараларның гомуми саны						Контроль органның статистик мәгълүматлары	
2.1.2.	Муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру барышында муниципаль торак контроле органы биргән күрсәтмәләрнең гомуми санына	ПРН* 100% / ПРО	ПРН - суд тәртибендә законсыз дип табылган күрсәтмәләр саны; Про - муниципаль торак контроле барышында бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми						Контроль органның статистик мәгълүматлары	

	карата суд тәртибендә законсыз дип танылган күрсәтмәләрнең өлеше		саны							
2.1.3.	Муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән нәтижәләре дәрәс түгел дип танылган контроль чаралар өлеше	Ппн* 100% / Пок	Ппн - нәтижәләре дәрәс түгел дип табылган контроль чараларның саны; Пок - муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чараларның гомуми саны						Контроль органның статистик мәғлүмәтлә ры	
2.1.4.	Муниципаль торак контроле органы тарафыннан уздыру тәртибе турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен бозып үткәрелгән контроль чараларның, мондый контроль чараларны гамәлгә ашырган муниципаль торак контроле органы вазыйфаи затларына карата	Псн* 100% / Пок	Псн – муниципаль торак контроле кысаларында үткәрелгән контроль чараларның саны, аларны үткәрү тәртибе турында РФ законнары таләпләрен бозып, мондый контроль чараларын гамәлгә ашыручы муниципаль торак контроле органы вазыйфаи затларына карата дисциплинар, административ жәза чаралары кулланылды Пок - муниципаль торак						Контроль органның статистик мәғлүмәтлә ры	

	ачыклану нәтижеләре буенча күрелгән дисциплинар, административ жәза чараларның, үткәреелгән контроль чараларның гомуми саныннан өлеше		контроле кысаларында үткәреелгән контроль чараларның гомуми саны							
	2.2. Контрольдә торучы зат белән үзара бәйләнешсез тикшерү чаралары									
2.2.1.	Контроль чараларның гомуми саны	инсп екци янең стати стик мәгъ лүма тлар ы	Муниципаль торак контроле органнарының статистик мәгълүматлары						Контроль органның статистик мәгълүматла ры	
2.2.2.	Суд тәртибендә законсыз дип табылган күрсәтмәләрнең өлеше, бирелгән күрсәтмәләрнең гомуми санына карата. муниципаль торак контроле органы тикшерү чаралары нәтижеләре буенча	ПРМ БВн* 100% / ПРМ БВо	ПРМБВн - тикшерү чаралары нәтижеләре буенча суд тәртибендә законсыз дип танылган муниципаль торак контроле органы тарафыннан бирелгән күрсәтмәләрнең саны. ПРМБВо - контроль чаралары нәтижеләре буенча бирелгән						Контроль органның статистик мәгълүматла ры	

			күрсәтмәләрнең саны						
--	--	--	---------------------	--	--	--	--	--	--

Муниципаль контроль (күзәтчелек) индикатив күрсәткечләре исемлегә

- 1) хисап чорында уздырылган планлы контроль (күзәтчелек) чаралары (алга таба – КНМ) саны;
- 2) хисап чорында уздырылган планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 3) хисап чорында контроль объектының мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга туры килүен ачыклау нигезендә үткәрелгән планнан тыш контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 4) хисап чорында үткәрелгән үзара хезмәттәшлек белән контроль (күзәтчелек) чараларының гомуми саны;
- 5) хисап чорында һәр КНМ төре буенча үзара хезмәттәшлек белән үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 6) хисап чорында дистанцион хезмәттәшлек чараларын кулланып үткәрелгән контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 7) хисап чорында үткәрелгән мәжбүри профилактик визитлар саны;
- 8) хисап чорында игълан ителгән мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында кисәтүләр саны;
- 9) хисап чорында мәжбүри таләпләрне бозулар ачыкланган контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 10) хисап чорында административ хокук бозулар турында эшләр кузгатылган контроль (күзәтчелек) чаралары саны;
- 11) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары нәтижеләре буенча салынган административ штрафлар суммасы;
- 12) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында прокуратура органнарына җибәрелгән гаризалар саны;
- 13) хисап чорында прокуратура органнарына алар килештерүдән баш тарткан контроль (күзәтчелек) чараларын үткәрүне килештерү турында җибәрелгән гаризалар саны;
- 14) хисап чоры ахырына контрольдә тотуның исәпкә алынган объектларының гомуми саны;
- 15) хисап чоры ахырына хәвеф-хәтәр категориясе буенча хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектлары саны;
- 16) хисап чоры ахырына контрольдә тотылучы затлар саны;
- 17) хисап чорында контроль (күзәтчелек) чаралары уздырылган исәпкә алынган контрольдә торучы затлар саны;
- 18) хисап чорында судка кадәр тәртиптә контрольдә торучы затлар тарафыннан бирелгән шикаятьләрнең гомуми саны;
- 19) хисап чорында контроль (күзәтчелек) орган карау срогын бозган шикаятьләр саны;
- 20) хисап чорында контроль (күзәтчелек) органы карарын тулысынча яисә өлешчә гамәлдән чыгару турында яисә контроль (күзәтчелек) органнарының вазыйфаи затларының гамәлләрен (гамәл кылмауларын) гамәлдә түгел дип тану турында карар кабул ителгән контрольдә торучы затлар тарафыннан судка кадәр тәртиптә бирелгән шикаятьләр саны;

21) хисап чорында контроль (күзөтчөлөк) органның вазыйфай затларының суд тәртибендө жибөрөлгөн карарларына, гамәллөрөнө (гамәл кылмауларына) дөгъва белдерү турында дөгъва гаризалары саны;

22) хисап чорында контрольдө торучы затлар тарафыннан белдерелгөн таләпләрне канәгәтьлөндөрү турында карар кабул ителгөн суд тәртибендө жибөрөлгөн контроль (күзөтчөлөк) органны карарларына, гамәллөрөнө (гамәл кылмауларына) дөгъва белдерү турында дөгъвалар саны;

хисап чорында дөүлөт контролен (күзөтчөлөгөн) оештыру һәм гамәлгә ашыру таләплөрөн тупас бозып үткөрөлгөн һәм нәтижәләре дөрөс түгел дип танылган һәм (яисә) гамәлдән чыгарылган дөүлөт контроле (күзөтчөлөгө) чаралары саны.